ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
«22» листопада 2024 р. №256 од
(у редакції наказу Університету
27.11.2025 р. № 229 од)

ПОЛОЖЕННЯ
про Інституційний репозитарій Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

1. Загальні положення

1.1. Положення про Інституційний репозитарій Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (далі – Положення) визначає основні поняття, склад, призначення та завдання і регламентує основні засади організації та управління електронним репозитарієм ВДПУ ім. М. Коцюбинського.

1.2. Інституційний репозитарій – це електронний архів, у якому накопичуються документи наукового, навчального та методичного призначення, створені працівниками будь-якого структурного підрозділу Університету: викладачами, аспірантами, студентами та іншими особами. Інституційний репозитарій дає можливість постійного безкоштовного повнотекстового доступу до публікацій наукових працівників університету та здобувачів вищої освіти через мережу Інтернет.

1.3. Інституційний репозитарій Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (далі – IrVSPU) є частиною загальної електронної колекції бібліотеки Університету.

1.4. Назва репозитарію IrVSPU є скороченням повної назви англійською мовою (Institutional Repository Vinnytsia State Pedagogical University).

Адреса Інституційного репозитарію в Інтернеті: https://dspace.vspu.edu.ua/home

1.5. Інституційний репозитарій формується та функціонує відповідно до наступних документів:

Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (№ 32/95-ВР від 27.01.1995);

Закон України «Про авторське право і суміжні права» (№ 3792-12 від 23.12.1993);

Закон України «Про Національну програму інформатизації» (№ 74/98-ВР від 04.02.1998) та Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного

суспільства в Україні на 2007 - 2015 роки» (№ 537-V від 09.01.2007;

Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 № 851;

Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах» (№ 80/94-ВР від 05.07.1994);

ДСТУ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання»;

ДСТУ 7.80:2007 «Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання»;

ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила»;

ДСТУ 7093:2009 «Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами»;

ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання»,

ДСТУ 7.82-2001. «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис електронних ресурсів»;

Положення про бібліотеку Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

та цього Положення.

1.6. До Положення у мотивованих випадках за наказом ректора або рішенням вченої ради можуть вноситися відповідні зміни.

2. Призначення, мета та завдання IrVSPU

2.1. Основне призначення IrVSPU – накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуального продукту наукових працівників університету, інших електронних документів з фондів бібліотеки, на які не встановлено (знято) обмеження щодо авторського та суміжних прав; надання відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій, поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

2.2. Мета та завдання IrVSPU Вінницького педуніверситету:

- Забезпечення місця та способу централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів наукових публікацій.
- Сприяння зростанню популярності університету шляхом представлення його наукової продукції у мережі Інтернет.
- Збільшення індексу цитування (імпакт-фактору) шляхом забезпечення вільного доступу до наукових публікацій працівників університету за допомогою Інтернету.
- Створення надійної і доступної системи обліку публікацій наукових робіт інституту, факультетів, окремих працівників та здобувачів вищої освіти.

2.3. IrVSPU орієнтований на наукових працівників, викладачів, аспірантів та студентів і виконує наступні функції:

- навчальну;
- науково-дослідну;
- довідково-інформаційну;
- поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами і електронними копіями друкованих видань та їх збереження.

3. Управління IrVSPU

3.1. Загальне управління IrVSPU здійснює Координаційна рада з роботи над репозитарієм, до якої входять проректор з наукової роботи, директор бібліотеки, завідувач відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотечних процесів (адміністратор репозитарію), координатор локальної мережі університету та мережі Інтернет – фахівець інформаційно-обчислювального центру ВДПУ ім. М. Коцюбинського.

3.2. Бібліотека університету виступає координатором та основним виконавцем процесу створення IrVSPU.

3.3. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує фахівець інформаційно-обчислювального центру ВДПУ ім. М. Коцюбинського, відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотечних процесів.

3.4. За збереження електронних документів IrVSPU відповідає відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотечних процесів та відповідальні за функціонування локальної мережі ВДПУ ім. М. Коцюбинського.

3.5. Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів з IrVSPU, коло осіб, які можуть розміщувати свої документи, перелік документів і порядок їх розміщення вирішує Координаційна рада.

3.6. За потребою до роботи з IrVSPU долучаються працівники будь-якого відділу бібліотеки, заступники деканів з наукової роботи, завідувачі кафедр.

4. Склад IrVSPU

4.1. IrVSPU є універсальним за змістом науковим зібранням. Структура університетського інституційного репозитарію складається із публікацій наукових працівників університету, згрупованих за такими рубриками (колекціями): «Молодому науковцю»; «Науковий інститут аспірантури та докторантури»; «Освітній хаб «NotBox»; колекції факультетів; «Наукові публікації бібліотеки». В межах колекцій відображаються підколекції – «Наукові публікації» (згруповані за видами видань та розділами знань),

«Навчально-методичні видання», «Краєзнавчі видання» (у т. ч. видання з історії університету), «Академічні тексти здобувачів вищої освіти» та інші. При потребі, за рішенням Координаційної ради, можуть створюватися інші колекції.

4.2. Тематичний склад визначається бібліотекою та кафедрами факультетів відповідно до наукових і навчальних планів ВДПУ ім. М. Коцюбинського. До репозитарію можуть бути включені:

• статті, монографії, підручники, методичні матеріали, тематичні збірки, матеріали конференцій, препринти та ін.;

• наукові публікації працівників університету, здійснені в інших видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення у репозитарії з боку видавництв;

• дисертації, що захищені здобувачами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

• кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти;

• інші матеріали наукового, навчального або методичного призначення за бажанням автора.

4.3. За видами електронних ресурсів IrVSPU не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні картографічні дані, електронні зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедійні видання.

4.4. Хронологічні рамки для IrVSPU не встановлюються.

4.5. За рівнем доступності документи в IrVSPU можуть бути у відкритому доступі або за бажанням автора в авторизованому доступі.

5. Принципи створення та функціонування IrVSPU

5.1. IrVSPU є веб-орієнтована, кумулятивна та постійна база даних, що визначена ВДПУ ім. М Коцюбинського.

5.2. IrVSPU включає електронні повнотекстові документи з фондів бібліотеки, що не мають обмежень на авторське та суміжні права, або надаються бібліотеці правовласниками на основі «Правил прийому, обліку і розміщення електронних наукових та навчально-методичних матеріалів (ЕННММ) у бібліотеці» та розміщуються на сайті бібліотеки (доступ з головної сторінки сайту бібліотеки).

5.3. IrVSPU передбачає зберігання матеріалів в електронному сховищі даних на сервері бібліотеки (Університету) та організацію он-лайн доступу до нього через веб-інтерфейс.

5.4. IrVSPU створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого доступу DSpace, що дозволяє інтегрувати електронний репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

5.5. Поповнення IrVSPU відбувається шляхом самоархівування творів авторами або шляхом передачі документів до бібліотеки. Для отримання

можливості самоархівування автори мають отримати відповідне право доступу. Адміністратор IrVSPU реєструє авторів, надаючи їм право депозитора (за заявою).

5.6. Депозитором може бути як автор, так і уповноважений працівник бібліотеки. За бажанням автора його роботу може розміщувати у IrVSPU депозитор-бібліотекар. При цьому автор надає до бібліотеки електронну версію роботи в будь-якому машинозчитуваному форматі та набір ключових слів двома мовами: українською та англійською. Бібліотека залишає за собою право перетворювати документи формату .doc в формат .pdf, який переважає в електронних архівах світової наукової спільноти.

5.7. Підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Рекомендується для використання певні формати у кожному з видів:

Формати, що рекомендуються для застосування, при розміщенні матеріалів		
Матеріал	**Назва формату**	**Розширення**
Текст	Adobe PDF, DJVU (.doc бажано переводити в .PDF/DJVU)	pdf, djvu
Презентація	Microsoft PowerPoint	ppt
Таблиці	Microsoft Excel	xls
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Аудіо	WAV, MP3	wav, mp3
Відео	MPEG	mpeg, mpg, mpe

5.8. Роботи аспірантів і студентів розміщуються за наявності рекомендації наукового керівника, який підтверджує свою рекомендацію.

5.9. Наукові публікації, що передаються до IrVSPU мають містити заголовок, прізвище автора (ів), анотацію і ключові слова мовою оригіналу (українською), та англійською мовами.

5.10. На прохання автора електронна публікація може бути вилучена з IrVSPU.

6. Авторське право

6.1.Відкритий доступ не відміняє авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужені і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виняткове право на твір автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інтернеті.

6.2. При передачі творів до IrVSPU між автором та бібліотекою може бути підписано Угоду, в якій зазначається ступінь захисту матеріалу (вільне

використання, обмежене використання, тільки для читання) або надано усну згоду на включення матеріалів до IrVSPU у відповідну рубрику (колекцію).

6.3. Твір не може бути розміщений у **IrVSPU**, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

7. Основні поняття та терміни:

Твори – представлені в електронній формі препринти чи опубліковані результати творчої діяльності авторів.

Автори творів – співробітники університету, студенти, інші особи, твори яких розміщуються у репозитарії.

Відкритий доступ – вільний, постійний доступ для будь-якого користувача до творів, розміщених у репозитарію та представлених у глобальній інформаційній мережі.

Депозитор – особа, якій надано право розміщувати твори у репозитарії відповідно до повноважень (автор, депозитор-бібліотекар).

Архівування – розміщення творів у репозитарії депозитором.

Самоархівування – самостійне розміщення у репозитарії власного твору автором, який зареєстрований адміністратором репозитарію.

Директор бібліотеки В.С. Білоус